

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:2342

av Finn Bengtsson och Annicka Engblom (M)

Skatten på arbete

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en fortsatt översyn av skatten på arbete i alla inkomstskikt.

Motivering

Sverige har under alliansregeringens korta tid vid makten genomfört en rad viktiga skattereformer i syfte att stödja arbetslinjen. Detta är förträffligt för enskilda lönearbetande. Att få behålla mer av sin lön efter skatt ökar individernas självständighet och minskar möjligheterna för osund politisk klåfingrighet att vilja tillrättalägga andras liv. Att de olika stegen i de så kallade jobbskatteavdragen haft fokus på människor med låga och medelhöga inkomster är också förträffligt då detta ger en bra fördelningspolitisk profil av skattereformeringen på löneinkomster. Detta skapar rätt incitament för att fler ska vilja vara kreativa och bidra till samhällsutvecklingen. När fler än i ett tidigare samhälle som överbeskattat arbete nu istället vill och kan arbeta får vi samlat en större skattebas för bland annat utvecklingen av den gemensamma välfärden, samtidigt som enskilda lönearbetare fått sänkt skatt.

Samtidigt har Sverige tillsammans med en hel del andra länder ett kvarvarande problem med en kraftig progressivitet i skatteskalorna med stigande inkomst. För Sveriges del toppas detta av den så kallade värnskatten på inkomster över 51 300 kronor i månaden, vilket leder till att Sverige från och med 2010 åter har världens högsta marginalsatser på långt över 50 procent av inkomsten. Orsaken till den höga marginalsatsernivån idag kan spåras i att flera avsteg kommit att göras av främst tidigare regeringar från en bredare parlamentarisk överenskommelse som gjordes på 1990-talet för att skapa ett

enklare skattesystem. Grundtanken här var överskådlighet, enkelhet och rimliga nivåer i skattesystemet, något som skulle motverka skattefusk, skatteflykt och även andra allvarliga negativa effekter på samhället som ses först på lite längre sikt. Till de senare hör samhällsnyttiga händelser som inte inträffar, exempelvis arbetstillfällen som inte kommer till stånd eller ens söks, utbildnings- och forskningsansträngningar som inte påbörjas och kreativa idéer som inte förs vidare till praktiskt genomförande. Med höga marginalsatser i relativt vanliga inkomstkikt minskar motiven för förkovran genom studielån då detta helt enkelt inte lönar sig om resultatet visserligen blir en högre bruttolön men på grund av skattesystemets konstruktion upplevs ge en för låg nettoinkomst. Det kanske sämsta med höga marginalsatser är att dessa sannolikt flyttar önskvärda, viktiga och samhällsproduktiva ansträngningar av enskilda utomlands, utan att vi ens märker av det här på hemmaplan annat än att vi halkar efter i den internationella konkurrensen i forsknings- och utvecklingsområden.

Flera EU-länder har under senare år försökt minska marginalsatserna med insikten om en hög marginalsatser skadliga effekter på samhällsekonomin. Vissa EU-länder har till och med avskaffat progressiviteten i skattesystemet helt och hållet genom att införa så kallad platt skatt på lönearbete. Denna ordning kan vara rimlig i länder där flertalet löntagare startar från samma inkomstnivå, vilket dock inte gäller rikare länder som till exempel Sverige. Vi får därför räkna med att viss progressivitet i skattesystemet kommer att bibehållas här med motivet att detta skapar en inkomstfördelning som upplevs som rättvis av majoriteten av skattebetalarna. Men det är viktigt att progressiviteten inte är så kraftig och brytpunkten för marginalsatser så låg att detta hämmar lusten och motiven för många att avstå från att göra de extra insatser, det merarbete och de risktaganden som utbildning, arbete på obekväma tider och orken att föra idéer till praktisk nytta innebär. Många löntagare drabbas därför ännu idag av en orimligt kraftig progressivitet av sin beskattning vid även måttliga löneökningar. När detta paras med en för låg brytpunkt för marginalsatser, så upplevs det samlade skattetrycket inte som rimligt av denna grupp. De viktiga och naturliga drivkrafter som normalt leder till en löneökning måste verka stimulerande och inte bestraffande genom att nettoökningen av inkomsten kanske upplevs som alltför marginell. En översyn av skatten på arbetsinkomster med detta perspektiv är därför motiverad att genomföra.

Finn Bengtsson (M)

Annicka Engblom (M)